

Efesas
Naoa itəm Pol təmäte tuwin kəm
iəfak min ikin Efesas
Nəghatən əkuəkır rəha naoa u
Efesas

?Pah təmäte naoa u? Aposol Pol təmäte naoa u.

?Təmäte tatuwin kəm pah? Təmäte naoa u tatuwin kəm niməfak əpəh Efesas, kən molkeike məmә ilat okotahl-ipən tuwin kəm niməfak pisin pisin min iuəhkır.

?Nəmegəhən tahro nulan nian təmäte? Pol tәмәsәtәән naoa u mәмә otәg-әtuatıp-in nәratән neen rәha niməfak əpəh Efesas. In tәмәtә әm mәмә otilәs-ipәр nәtәligән rәhalat. Pol tәмәtuoun niməfak əpəh Efesas, kән mәtatig ilat min ilat o nup kisıl. Kән in tolkeike pik ilat, kән ilat ko-tolkeike pik in. Efesas in taon asol kit e nitән asol u Esia, kән in rum wir kit mәмә Pol otән-iarәp nəghatән ikin rәha Uhgın.

?Təmäte naoa u o naka? Pol tolkeike mәмә otilәs-ipәр nәtәligән rәhalat. In tolkeike mәмә otән-iarәp nolән әtuatıp, ne wәk rәha niməfak itəm in nıpәti Iesu Kristo, kән nəghatән u tatuwin kəm niməfak e ikin min rafın.

¹ Io Pol, u io aposol kit rәha Kristo Iesu, itəm Uhgın tәmitәpun rәkis mәмә rәhan. Iatән tәwir kәм itәmat rafın iəfak min əpəh Efesas itəm nakoataskәlim әskasik nahatәtән rәhatәmat e Kristo Iesu. ² Pәs Uhgın u Tata rәhatat, ne Iәрәmәrә

Iesu Kristo, okuawte-in năwîrăn ne nămălinuăn kăm itămat.

Năwîrăn ităm Uhgîn tămos-ipăn e Kristo

³ Nănwiwîăn tuwîn o Uhgîn u Tata răha Iărămără Iesu Kristo răhatat. E Kristo, in tămawte-in o narmitat năwîrăn rafin răha nego e neai. ⁴ Tol năhlan, mătō-inu nian Uhgîn tămăsolăn əh neai ne nīmăptăn, mătō in tămītăpun kitat mămă kotuwa kitiah kitat Kristo, kăn mămă e niganămtin, kitat kotătuatip kăn kăsehm-pănən nolăn rat kit e kitat. ⁵ Mătō-inu Uhgîn tolkeike pik kitat, uarisig in tămol natimnat, mătō in tămītăpun răkis kitat mămă okotuwa nenătin min e Iesu Kristo. Nat əh tatătău-păn əm năwîan ne nat naka ităm in tolkeike. ⁶ Tămol năhlan mămă kitat okotănwiwi Uhgîn o răhan năwîrăn ităm in tăwîr taprăkis, năwîrăn əh ităm tămawte-in əpnăpin əm kăm kitat e Nătîn ităm in tolkeike pik. ⁷ Mătō-inu nita Kristo tămaiū, kitat kămotuwa kitiah lan, kăn Uhgîn tămăkis kitat e răhatat nolăn rat min, inəh tămafəl răkis nolăn rat min răhatat. !Nîpahrienən, năwîrăn răha Uhgîn in iahgîn taprăkis! ⁸ Kăn tămos-ipa năwîrăn əh ităm tăfigəm maprăkis.

E nenatigən ne nîtunən min rafin răhan, ⁹ nîkin tagien mămă tămol əp kăm kitat nat anion e nălpəkauən e răhan năghatən, ităm in otol e Kristo. ¹⁰ Kăn inu nălpəkauən. E nian ətuatip răhan, in otăhlman natimnat rafin e neai ne nīmăptăn okotuwa lăhau e nărămărəən răha Kristo.

1:3: Efes 2:6
2:7; Kol 1:14

1:4: Jon 15:16
1:9: Rom 16:25

1:5: Jon 1:12
1:10: Kol 1:16,20

1:7: Efes

¹¹ Uhgin tatol natimnat rafin tatuwa tahmen əm məmə inu təməni mihin. Aupən aupən agin in təmitəpun kitat məmə okotuwa rəhan min nian təmiuw-pa kitat kotuwa kol kitiah kitat Kristo. ¹² Təmol nəhlan məmə itimat noanol min rəha Isrel u emotaupən katahatətə e Kristo, itimat ekotol məmə katiləs-ipər nərgi Uhgin. ¹³ Kən itəmat Iaihlua min, nəmotuwa kitiah itəmat Kristo nian itəmat nəmotətə nəghatən pahrien, namnusən rəha nosmegəhən. Nəmotahatətə lan, kən Uhgin təmos-ipən Narmin Rəhan kəm itəmat tahmen e nəmtətin kit məmə itəmat rəhan min. ¹⁴ Məto-inu kitat kəmos Narmin Rəha Uhgin, kən kitat kotitun wir məmə Uhgin otos-ipa natimnat wir min kəm kitat itəm in təməni-ikis məmə in otol mihin. Kitat okotos natimnat min əh nian Uhgin otikis kitat u rəhan min. Inu otol məmə netənim okotəniwiwi Uhgin məto-inu in ilis taprəkis.

Nənwiwian ne nəfakən rəha Pol

¹⁵⁻¹⁶ Məto-inu o natimnat min u, iatəfak otəmat nian rafin mətoarus-pa u-roiu, kən iatən tagkiu kəm Uhgin otəmat. Nələn əh emətuoun nian eməto namnusən o rəhatəmat nahatətəən e Iərəməərə Iesu, ne rəhatəmat nolkeikeən o iəfak min rafin. ¹⁷ Iatəfak otəmat kəm Uhgin itəm in Uhgin rəha Iərəməərə Iesu Kristo rəhatat, kən in Tata itəm katəniwiwi katisiai-in pik agin. Iatəfak məmə in otos-ipinə narmin rəha nenatigən ne nitunən məmə nəkotitun wir in təhmin min.

¹⁸ Kən iatəfak min məmə in oterəh e rəhatəmat nətəligən məmə onəkotitun nat naka nəmotələhəupən əskasik rəhatəmat nətəligən lan, itəmat

itəm Uhgín təmaun-in. Kən iatəfak min məmə onəkotitun məmə Uhgín otos-ipinə nat təwir taprəkis kəm itəmat u noatahatətə e Kristo.

¹⁹ Kən iatəfak min məmə onəkotitun nəsanənən rəhan məmə in iahgín pik agín, kən nəsanənən əh tatol wək e nəmegəhən rəhatat itəm koatən nípahrienən e Iesu. Kən nəsanənən əh in tah-men əm e rəhan nəsanənən asol ²⁰ itəm təmol Iesu təmegəh min e nímisən, kən təmol məmə in təmuwa matəpələh e níkali Uhgín matip e nego e neai, ikín rəha nəsanənən ne nísiaiiən. ²¹ Kən Iesu in ilis e netəm-iasol min ne nepətən min rafín, ne nərəməərən ne nəsanənən rafín, ne nərig min rafín, e nian u-roiu, ne e nian itəm otəpanuwa. ²² Kən Uhgín təmələhəu-pən natimnat rafín agín ləhau e nelkín, kən mol in tuwa rəhn-kapə natimnat rafín, kən inu otasitu e níməfak. ²³ Kən níməfak in nípəti Iesu, kən nalpəkəuən rəha Uhgín o Kristo tatuwa nípahrienən e níməfak, kən e nolən kitiah əm, nalpəkəuən rəha Uhgín o natimnat rafín tatuwa pahrien e Kristo.

2

Nəmegəhən wi e Kristo

¹ Itəmat u, aupən tahmen əm məmə nəmotimis məto-inu nəmotəht nəwia Uhgín, kən motol nolən rat min. ² Nəmotan motol nolən tərət rəha nətueintən, kən moatol nəwia etəm tərəməərə e nəsanənən rəha nəratən rəha magoagəp. In əm əh narmín rat itəm tatol wək roiu e nəmegəhən

1:19: Kol 1:11 **1:20:** Sam 110:1; 2 Kor 13:4; Kol 2:12 **1:21:** Kol 1:16; 2:10 **1:22:** Sam 8:6 **1:23:** Rom 12:5; Efes 4:10,15; Kol 1:18

rəha netəm u koatəht nəwia Uhgîn. ³ Itimat min emotatig nəhlan itimat min ilat nian kit aupən. Nikitimat tolkeike nolən rat min, kən itimat emotol nəratən əh itəm kəmotol nikitimat tagien. Nat naka itəm təmiş-pən e nikitimat ne nətəligən rat min rəhatimat, məto itimat emoatətəu-pən əm ilat. Kən nian emotaiir, məto nolən rat tinatig rəkis e nikitimat, tahmen e netəm əpnəpən min. Kən niki Uhgîn titahmə o nolən rat min rəhatimat, kən in otəkəike mol nalpənən kəm itimat. ⁴ Məto Uhgîn, in tərīoah e nolkeikən o kitat, kən rəhan nasəkitunən o kitat in iahgîn pik. ⁵ Kən nat əpnəpən e nian əh kəmotimis e narmitat o rəhatat nolən rat min, məto in təmol kitat kotəmegəh kitat Kristo məto-inu in tolkeike pik kitat. (Otətəlig-in-tu. E nəwīrən rəhan, in təmosmegəh itəmat.) ⁶ Kən Uhgîn təmiləs-ipər kitat, kitat Kristo, kən təmol məmə kitat kotəpələh kitat Kristo e nego e neai. ⁷ Uhgîn təmol nəhlan məmə e nian itəm otəpanuwa, in otəgətun rəhan nəwīrən itəm in iahgîn taprəkis agin-əh, kən kitat koatəplan rəhan nəwīrən e nolən wīr rəhan kəm kitat e Kristo İesu. ⁸ E nəwīrən asol rəha Uhgîn itəm təmawte-in kəm itəmat, in təmosmegəh itəmat e nahatətən, kən natimnat min əh, sənəmə itəmat atip nəmotol, məto in nat kit itəm Uhgîn tatos-ipa əpnəpən əm kəm itəmat, ⁹ sənəmə e wək kit itəm itəmat nəmotol, kən tol nəhlan ko suah kit təsos-ipər atipən in ron. ¹⁰ Tol nəhlan məto-inu in Uhgîn itəm tatol wək e nəmegəhən rəhatat, kən in təmol kitat e Kristo İesu məmə kitat okotol wək min itəm kotəwīr. Wək

2:2: Kol 3:7; Taet 3:3

2:3: Kol 3:6

2:5: Kol 1:21; 2:13

2:6: Kol 2:12

2:9: 1 Kor 1:29-31; 2 Tim 1:9

min u, Uhgin tinol əpen-əpenə rəkis lan məmə kitat okotol ilat.

Ilat kəmotuwa kitiah e Kristo

¹¹ Tol nəhlan, itəmat onəsotaluinən məmə nian nəmotaiir, kən itəmat sənəmə noanol rəha Isrel. Kən netəm Isrel itəm kinəhg-ipən rəkis ilat, ilat kəmotən məmə itəmat Iaihlua min məto-inu kəsəhg-ipənən itəmat. Məto nat u, in nat kit itəm katol əm e nıpəti etəmin. ¹² Kən onəsotaluinən məmə e nian əh, itəmat nəmotətul isəu o Kristo, itəmat sənəmə netəm Isrel ətuatip, məto itəmat Iaihlua min əm, kən nənəkisən min rəha nasituən rəha Uhgin kəm netəm Isrel aupən itəm kəməlis ilat lan e Uhgin, okol təsuwamən məmə rəhatəmat. Nəmegəhən rəhatəmat e nətueintən u in təmol nəhlan məmə, nat kit tikə məmə onəkotələhəupən əskasik rəhatəmat nətəligən lan, kən itəmat nəmotəruru agin Uhgin. ¹³ Məto itəmat itəm aupən nəmotan isəu o Uhgin, nəmotuwa kitiah itəmat Kristo Iesu, kən roiu nəmotuwa pahrien o Uhgin e nita Kristo.

¹⁴ Tol nəhlan məto-inu Kristo pisin əm təmələhəu nəməlinuən, təməlis noanol rəha Isrel ne Iaihlua min kotuwa kitiah məmə ilat netəm kitiah min əm. Aupən, Lou rəha noanol min rəha Isrel in tahmenpən əm e noanapinat iəkis kit itəm təmatoor ilat kən matol məmə ilat koatol tikimır. Məto Kristo təmətəwin noanapinat əh. ¹⁵ Təmol nəhlan nian in təmimis e nig kəməluau, kən təmol məmə kitat okotapəs nətəu-pənən Lou min rafin rəha noanol min rəha Isrel məmə okotətuatip e niganəmti Uhgin. Kristo təmol nəhlan məmə in otol noanol min rəha

2:10: Taet 2:14

2:12: Rom 9:4; Kol 1:21

2:13: Kol 1:20

2:14: 1 Kor 12:13

Isrel ne Iaihlua min kotuwa kitiah lan. Kən e nolən əh, in təmələhəu nəməlinuən. ¹⁶ Kən e nīmīsən rəhan e nig kəməluau, Kristo təmiləs ilat kotuwa kitiah, kən mit ilat motitəlig-pən o Uhgın, kən mol rəhalat tıməht tauke. ¹⁷ In təmuwa matən-iarəp nəməlinuən kəm itəmat u aupən nəmotatig isəu o Uhgın, kən matən-iarəp nəməlinuən kəm itəmat u emotatig iuəhkır o Uhgın. ¹⁸ Kən roiū o nat naka itəm Kristo təmol, kitat rafin noanol min rəha Isrel ne Iaihlua min, kotitun nuwamən o Tata Uhgın e Narmin Rəhan kitiah əm.

¹⁹ Kən tol nəhlan, sənəmə itəmat iapispis min o netəm ihluə, məto roiū itəmat natig e nego e neai itəmat netəm koatahatətə e Iesu, kən itəmat nenəti Uhgın min. ²⁰ Kitat kotahmen e nimə kit rəha Uhgın itəm nelki nimə in Kristo Iesu, kən aposol min ne ien min, ilat nelmi nimə asol min, ²¹⁻²² kən Kristo tatilpın itəmat Iaihlua min e nimə əh tahmen e nelmi nimə min, kən tatiləkin nelmi nimə min rafin məmə ilat okotuwa nimə ətuatip rəha nəfakən o Iərəməərə, itəm Uhgın tətətig ikin e Narmin Rəhan.

3

Pol təmən-iarəp nalpəkauən anion rəha Uhgın

¹ O nəghatən min əh, emən-iarəp namnusən rəha Kristo Iesu kəm itəmat u sənəmə noanol min rəha Isrel, kən roiū etatig e kalapus ron. ² Itəmat nəkotitun rəkis məmə Uhgın təmos-ipa wək asol u kəm io məmə ekən-iarəp nəwırən rəhan kəm

2:15: Kol 2:14 **2:16:** Sek 9:10; Kol 1:20,22 **2:17:** Aes 57:19

2:19: Efes 3:6 **2:20:** 1 Kor 3:11 **2:21-22:** 1 Kor 3:16; 1

Pita 2:5 **3:1:** Fil 1:7,13

itəmat. ³ Tahmen e nəghatən itəm eməte rəkis kəm itəmat, iatən məmə Uhgın pisin əm təmol əp nat anion rəhan kəm io. ⁴ Nian onəkotafin nəghatən əh, kən onəkotitun rəhak nitunən e nipəti nəghatən rəha nalpəkauən anion rəha Uhgın. ⁵ Uhgın təməsol əpən nat u kəm netəm aupən, məto roiu tinol əp e Rəhan Narmin kəm rəhan min aposol min ne ien min itəm təmitəpun rəkis. ⁶ Nat anion əh məmə e namnusən təwir əm, netəm u sənəmə noanol min rəha Isrel, ilat min kəmotuwa kahmen e netəm Isrel o nosən nəwırən rəha Uhgın, kən ilat kəmotuwa kitiah, kən koatos kələh nəwırən rəha Uhgın e nəniəkisən rəhan e Kristo Iesu.

⁷ Io emuwa iolwək rəha namnusən təwir əh e nəwırən asol itəm Uhgın təmos-ipa əpnəpın əm kəm io e nəsanənən asol rəhan. ⁸ Nat əpnəpın io ləhau agın e netəmim rafin rəha Uhgın, məto e nəwırən rəhan, Uhgın təmos-ipa wək u, məmə ekən-iarəp kəm itəmat u sənəmə noanol min rəha Isrel, nəwırən min rəha Kristo itəm ko kitat kəsotitunən ilat rafin məto-inu ilat tepət namnun tikə, ⁹ kən ekol əp kəm netəmim rafin nolən itəm Uhgın təmol rəhan nalpəkauən anion otuwa met-arəp. Uhgın u təmol natimnat rafin, in təmatəhluaig-in nalpəkauən əh nuwəh rəkis. ¹⁰ In təmol nəhlan məmə roiu in otol-arəp kəm iərəməmə min ne nepətən min əpəh e magoagəp rəhan nenatigən itəm suatip rəhan tepət tepət. Kən ilat okotəplan rəhan nenatigən nian okotehm niməfak. ¹¹ Inu nalpəkauən rəhan itəm tətətig lilin, kən təmuwa nipahrienən e Kristo Iesu,

3:2: Kol 1:25 **3:3:** Efes 1:9-10; Kol 1:26 **3:6:** Efes 2:13,16-19

3:7: Kol 1:25 **3:8:** 1 Kor 15:9-10

Iəramərə rəhatat. ¹² Kən məto-inu o Kristo ne rəhatat nahatətəən lan, kitat kotitun nuwamən nian rafin motətul e niganəmti Uhgın məsotəginən. ¹³ Tol nəhlan, ekətapəh otəmat məmə sotolən məmə nətəligən rəhatəmat teiuaiu o nəratən itəm ekətatig lan ikin-u. Iatəto nahməən otəmat, kən in otasitu e rəhatəmat nəmegəhən.

Nəfakən rəha Pol

¹⁴ O natimnat min əh itəm io emən rəkis, kən iatisin nulək matəfak kəm Uhgın Tata, ¹⁵ itəm in təmol noanol min rafin e nətueintən ne əpəh e nego e neai. ¹⁶ Nəsanənən ne nolkeikeən ne nenatigən rəha Uhgın in tepət təwir taprəkis, kən ekətapəh o Uhgın məmə Narmin Rəhan otol nikitəmat təsanən e nat wir min əh rəhan ¹⁷ məmə e nahatətəən rəhatəmat e Kristo, in otətətig kitiah e nikitəmat. Kən iatəfak min məmə nəmegəhən rəhatəmat oteiuaiu mamnim wir e nolkeikeən rəha Uhgın ¹⁸ məmə itəmat netəm rafin itəm nakoatahatətə e Kristo, onəkotehm wir nolkeikeən asol rəha Kristo, e nəfəməhən rəhan, ne nepətən rəhan, ne rəhan nərən ilis, ne rəhan neuiaiuən ləhau. ¹⁹ Nolkeikeən əh rəha Kristo, okol kəsotitun rafinən məto-inu in iahgin pik, məto iatəfak məmə onəkotitun wir nolkeikeən əh məmə Uhgın otərioah e nəmegəhən rəhatəmat e nolən wir min rafin rəhan.

²⁰ !Kən pəs kotiləs-ipər nərgi Uhgın! E nəsanənən rəhan itəm tatol wək e nəmegəhən rəhatat, in titun nolən natimnat taprəkis-in agin natimnat rafin itəm nikitat tatəht o koatətapəh ron. ²¹ Pəs kitat niməfak kotol kitiah kitat Kristo Iesu moatənwiwi

Uhgin nian rafin matuwîn matuwîn namnun tîkə.
!Əwəh!

4

Kitat kitiah e Kristo

¹ Tol nəhlan, io Pol u ekətatig e kalapus o İərəməərə, iatətapəh əskasik otəmat məmə nəkotatig e nəmegəhən kit itəm tətuatip e naunən itəm Uhgin təmaun-in itəmat lan. ² Otos-iahau atip itəmat e natimnat rafin, kən motuwa itəmat netəm mətig, kən nətəligən rəhatəmat otəfəməh, kən nian suah kit otol nat kit təsahmenən e niganəmtitəmat, kən nikitəmat otəsaħmə uəhaiən ron e nolkeikeən rəha Uhgin. ³ Narmin Rəha Uhgin təmeafimin itəmat, tol nəhlan onəkotalkut əskasik məmə nəkotatig kitiah e nəməlinuən. ⁴ Kitat nıpətin kitiah əm, kən Narmin Rəha Uhgin kitiah əm, kən itəmat noatələhəu-pən əskasik rəhatəmat nətəligən e nat kitiah əm, nəwırən itəm Uhgin təmaun-in itəmat ron. ⁵ Kən İərəməərə kitiah əm, nəgətunən kitiah əm, baptais kitiah əm; ⁶ kən kitat koatəfak kəm Uhgin kitiah əm u in rəhatat rafin Tata. In tatərəməərə rafin e kitat, kən tatol rəhan wək e nəmegəhən rafin rəhatat, kən mətatig e nikitat rafin.

⁷ Məto e kitat rafin aġin kitiah kitiah, Kristo təmoor rəhan nəsanənən o nolən wək pisin pisin min. ⁸ Tol nəhlan, Naoa Rəha Uhgin tatən məmə, “Nian in təmər ilis aġin, kən mit-iarəp rəhan tikimır min itəm təmol win elat.
Kən təmos-ipən nat wir kəm netəmin.”

⁹ Əplan-tu nəghatən əh məmə, “In təmə.” Nipətin təmə, Kristo təmaupən meiuaiu ləhau agin, ikin-u e nətueintən. ¹⁰ Suah u itəm təmeiuaiu-pa, in etəm kitiah əm itəm in təmə min ilis agin-əh maprəkis-in neai məmə in otatig ikin min rafin. ¹¹ In etəm kitiah əm itəm in təmosipən nəsanənən rəhan kəm netəmim pisin pisin min məmə neen okotuwa aposol min, neen okotuwa ien min, neen okotuwa netəmim rəha nəniarəpən namnusən təwir, neen okotuwa pasta min ne iəgətun min. ¹² Kristo təmol nəhlan məmə ilat okotasitu motol əpen-əpenə e netəmim rəha niməfak, kən netəm rəha niməfak okotol wək rəha Uhgın məmə nipəti Kristo otəskasik, ¹³ mətoarus kitat rafin kotuwa motol kitiah e nəhatətən rəhatat, ne nitunən e Nəti Uhgın, kən moatepət motuwa motahmen e Kristo itəm in tətutip agin. ¹⁴ Kən məmə kitat okotapəs nolən min rəha nisualkələh itəm nian rafin koatəuhlin rəhalat nətəligən e nat kinotahatətə rəkis lan, tahmen e kinu kit itəm peau-peau min kotahl əpnəpin əm kətan. Nətəligən rəhatəmat tatol nəhlan mətoinu suah kit tatəgətun nat pisin, o suah kit min tatiuw rəhatəmat nətəligən e nəghatən rəhan itəm nikitəmat təht məmə in təwir, məto e nipahrienən, suah əh tateiuə. ¹⁵ Məto kəp, kitat okəsotolən nəhlan. Okotən əm nipahrienən e nolkeikeən, kən e nolən əh, e natimnat rafin itəm koatol, okotepət motuwa motahmen e Kristo, itəm in rəhn-kapə niməfak. ¹⁶ Kən Kristo tatol məmə rəhan min netəmim kotuwa kitiah, tahmen-pən əm e noanol min itəm koatilpin nipəti etəmim. Nian

nolin-olin nīpətin koatol-wir wək ətuatip rəhalat e nolkeikeən, mol nīpətin tatepət matəskasik.

Nolən wi rəha iəfak mīn

¹⁷ E nərgi Iəramərə iatən əskasik kəm itəmat məmə onəsotətəu-pən minən nolən rəha netəm mīn u kəsotənən nīpahrienən e Uhgīn. Nətəligən rəhalat tol nat əpnəpīn lan. ¹⁸ Nītunən rəhalat tatan əm əpəh tapinəp ikin, kən moatan isəu o nəmegəhən itəm Uhgīn tatos-ipa mətə-inu rəhalat-kapə tiəkis kən kəsotolkeikeən məmə okotitun Uhgīn, kən kinotəruru nat. ¹⁹ Kən məsotaulisən o rəhalat nolən rat mīn, kən mīnotegəhan-in nolən rat mīn koatəramərə e nəmegəhən rəhalat, tahmen e nītəpən nīpitan, ne nolən mīn nəhlan. Kən nian rafin koatolkeike mīn məmə okotol təhmīn mīn.

²⁰ ! Mətə nian kəmatəgətun itəmat e Kristo, nəgətunən in tol pīsīn agīn-əh e inəh! ²¹ Kəmatəgətun itəmat e nolən rəha Kristo, kən itəmat rəhan mīn, kən kəgətun itəmat e nīpahrienən itəm tətətig lan. ²² Kən kəməgətun itəmat nəhlan e nolən mīn rəhatəmat aupən məmə, otəhlman rəhatəmat nolən oas mīn itəm kotərat tahmen e nat pien kit, kən nolkeikeən tərat mīn atip koateiuə-in itəmat. ²³ Nəmegəhən ne nətəligən rəhatəmat otəkəike muwa muwiwi mīn. ²⁴ Kən itəmat onəkotəkəike motuwa netəm wi mīn e nolən mīn rəhatəmat, itəm Uhgīn təmol məmə okotahmen lan, inu nolən mīn itəm nīkin tətəgien lan, ne nolən mīn ətuatip pahrien.

4:16: Kol 1:18; 2:19 **4:17:** Rom 1:21; 1 Pita 1:14 **4:22:** Rom 8:13; Kol 3:9 **4:23:** Rom 12:2 **4:24:** Jen 1:26; Kol 3:10

²⁵ Tol nəhlən, itəmat rafin nəkotəkəike motapəs nolən rəha neiueiuəən, məto nakotən nıpahrienən kəm itəmat mın, məto-inu kitat nolın-olın nıpəti Kristo. ²⁶ Nian nıkim tıtahmə, əsolən nolən rat, kən aluın uəhai əm məsolən neməha tətətig lam mətoarus mıtgar tuwın miwig, ²⁷ kən əsos-ıpənən kuhal kit kəm Setan. ²⁸ Itəm tətəkləh otəkəike məhlman nolən əh, məto in otəkəike mol atıp nat e nelmın, məmə in otol win e nat wır kit itəm titun nos-ıpənən kəm ian-rat mın.

²⁹ Əsənən nəghatən rat e nohlim, məto ən əm nat wır itəm otasitu e netəmim nian kotaliwək e suatıp pisin pisin mın, məmə nəghatən əh otawte-in nəwırən rəha Uhgın kəm ilat. ³⁰ Əsotolən Narmin Rəha Uhgın tətə nahməən o nolən rəhatəmat, məto-inu in nəmtətin rəhatəmat məmə itəmat rəha Uhgın, kən in otıləs-ırəkis itəmat e nolən rat mın e nian rəha nosmegəhən. ³¹ Kən ərakin rafin natımnat mın u: nahməən e nikitəmat itəm tətətig tatuwəh; ne nolən neməhaa; ne nolən rəha nən ratən netəmim; ne nolən rəha nikitəmat ne nohlitəmat tıtətipərəh pık tahmen e kaluəluə; ne nolən rəha nərgəhəuən; ne nolən mın rafin itəm okotol nəratən kəm netəmim. ³² Məto otəwır otəmat mın, kən motol nikitəmat tımətmətig otəmat mın. Kən motaluın nolən rat mın itəm nəkoatol etəmat mın, tahmen-pən əm məmə Uhgın təmaluın rəhatəmat nolən rat mın e Kristo.

5

Nəmegəhən e nəhag-əhagən

4:25: Sek 8:16; Kol 3:8-9 **4:26:** Sam 4:4; Jem 1:19-20 **4:29:** Kol 4:6 **4:30:** Aes 63:10; Efes 1:13-14; 1 Tes 5:19 **4:31:** Kol 3:8 **4:32:** Mat 6:14; 18:22-35; Kol 3:12-13

¹ Tol nəhlən, otalkut əskasik məmə onəkotasgəwın Uhgin məto-inu itəmat nenəti Uhgin min itəm in tolkeike pik itəmat. ² Kən otaskəlim əskasik nolən rəha nolkeikeən, təhmen əm məmə Kristo təmolkeike mihin kitat kən muwa mimis otat, kən nimisən rəhan təhmen e sakrifais kit nəmiəwın təwir itəm katos-ipən kəm Uhgin mol nikin tagien lan.

³ Məto-inu itəmat netənim rəha Uhgin itəm nəkotətuatip, kən itəmat nəsotolən ağin nolən rat kit məmə okən rat itəmat ron, iatən nolən rat min təhmen e nıpitan ne nəman ne, koatit anion ilat min; ne nolən rat rafin itəm tol naulisən o nənən; ne netənim naumis. ⁴ Kən təsəwirən məmə nakotən nəghatən itəm taulis o nənən, o nəghatən alməl min, o nəsanən, o nəpoaən. Təsətuatipən məmə nakotən nəghatən rat min əh, məto otən nəghatən wir min kəm Uhgin, məmə nikitəmat tagien o natimnat itəm in təmol otəmat. ⁵ Kən nəkotəkəike motitun nat u məmə, netənim itəm koatitəp nıpitan, o netənim itəm koatol nolən rat itəm tol naulisən o nənən, o netəm naumis, ilat min əh ko kəsotuwinən e nərəməərən rəha Kristo ne Uhgin, (netəm naumis kotahmen e netəm koatəfak kəm narmi nat min, rəhalat nautə in uhgin rəhalat). ⁶ Sotegəhan-inən məmə suah kit otuiw-pən itəmat e nəghatən eiueiuə min rəhan itəm nıpahrienən lan tikə. Məto-inu o nolən rat min əh, Uhgin nikin otərat kən otol nalpınən kəm netənim itəm koatəht nəwian. ⁷ Tol nəhlən, əsotuwinən motan kələh itəmat min ilat motol nolən rat min itəm koatol.

⁸ Nian kit aupən, napinəpən tatərəmərə etəmat, məto roiu itəmat ninotuwa o Kristo kən nəhag-əhagən tinatərəmərə etəmat. Kən tol nəhlan, otan tahmen e netəm rəha nəhag-əhagən, ⁹ məto-inu nəhag-əhagən e nəmegəhən rəhatəmat tatoe-in nəwīrən, ne nətuatipən, ne nīpahrienən. ¹⁰ Kən otalkut məmə onəkotegəs-in motitun nolən min itəm okotol Uhgīn nīkin tagien lan. ¹¹ Əsotətəupənən netəmim rəha napinəpən motol nolən rat min itəmat min ilat. Noa təwīr min e nolən min əh tīkə. Məto otəmki-pa nolən min əh e nəhag-əhagən, kən netəmim okotitun məmə nolən min əh kotərat. ¹² In naulisən asol o nən-iarəpən nolən anion min rəha netəm u itəm koatəht nəwīa Uhgīn. ¹³ Məto natimnat rafin itəm okotuwa e nəhag-əhagən, netəmim kotəplan wīr məmə ilat kotahro nulan. ¹⁴ Tol nəhlan məto-inu nian nəhag-əhagən tatol əp nat kit, kən in min tatuwa nəhag-əhagən. O nat u inu katən məmə,
“Itəmat u noatapil, otaiir-ta,
otəmegəh e nīmīsən,
pəs Kristo otasiəgəpīn itəmat.”

¹⁵ Kən oatəto wīr itəmat, məsotatigən məmə netəm kotalməl ne, məto nəkotatig e nenatigən, ¹⁶ kən nian rafin okəmə nəkotəplan suatip o nolən nəwīrən kit, otol, məto-inu roiu kotatig e nian rəha nəratən tepət. ¹⁷ Kən tol min-nəhlan, sotalmələn-ta, məto otəkəike motalkut məmə onəkotitun nat naka itəm Iərəmərə tolkeike. ¹⁸ Sotapīsən e alikol məto-inu otiuw-pən itəmat e nalmələn, məto

5:8: Jon 12:36; Efes 2:13; Kol 1:13; 1 Pita 2:9 **5:13:** Jon 3:20-21

5:14: Aes 26:19; Rom 13:11 **5:16:** Kol 4:5

təwîr məmə nəmegəhən rəhatəmat otərioah əm e Narmin Rəha Uhgîn. ¹⁹ Otəghat kəm itəmat min e napuən min e Naoa rəha Napuən, ne napuən min rəha niməfak, ne napuən min itəm tətisi-pən e Narmin Rəha Uhgîn. Otan, kən otan napuən min e nikitəmat kəm İəramərə, ²⁰ kən nəkotəkəike moatən kəm Tata Uhgîn məmə nikitəmat tagien o natimnat rafin, kən otən e nərgi İəramərə İesu Kristo.

Nolən rəha netəm kəmotol marit

²¹ Otətəlig-in kən motol nəghatən rəhatəmat min məto-inu nakotisiai-in Kristo.

²² Itəmat nıpitan itəm ninotol marit rəkis, otətəlig-in kən motol nəghatən rəha nəman min rəhatəmat məmə noatol kəm İəramərə. ²³ Otol nəhlan məto-inu iərman in tərəmərə e rəhan pətan tahmen e Kristo in tərəmərə e niməfak u nıpətin, kən in rəhan İosmegəh. ²⁴ Niməfak tatətəlig-in kən matol nəghatən rəha Kristo, kən tahmen-ahmen əm, nıpitan itəm kinotol marit rəkis okotəkəike kətəlig-in kən motol nəghatən rəha rəhalat min nəman e natimnat rafin.

²⁵ Kən itəmat nəman itəm ninotol marit rəkis, otolkeike rəhatəmat nıpitan tahmen əm məmə Kristo təmolkeike niməfak, kən mos-ipən rəhan nəmegəhən ron. ²⁶ Təmol nəhlan məmə in otol niməfak otətuatip, kən təmaikuas lan e nəghatən rəha Uhgîn, tahmen e nəhau tətəikuas e netəmin. ²⁷ Təmol min nəhlan məmə Kristo titun nosən rəhan niməfak muwa ron, kən niməfak u tətəuatip wîr, kən kəsehm-pənən nolən rat kit lan, kən in

5:18: Luk 21:34 **5:19:** Kol 3:16 **5:20:** Kol 3:17 **5:21:**
 1 Pita 5:5 **5:22:** Kol 3:18; 1 Pita 3:1 **5:23:** 1 Kor 11:3; Efes
 1:22 **5:25:** Kol 3:19; 1 Pita 3:7 **5:26:** Taet 3:5

təwɪr məhag-əhag. Niməfak əh in tahmen e pətan kit itəm kəmol-pən malə-malə kəm in məmə otol marit, kən nat kit tikə e nɪpətin itəm təsətuatipən. ²⁸ Kən e suatip kitiaħ əm, nəman okotəkəike mōtolkeike rəhalat nɪpitan mɪn tahmen məmə koa-tolkeike atip əm nɪpətilat. Etəm itəm tolkeike pɪk rəhan pətan, tolkeike atip in. ²⁹ Otətəlig-in-tu, suah kit tikə itəm tatətəhau atip nɪpətin, məto in tətəgwən wɪr kən matehm wɪr, tahmen əm məmə Kristo tatolkəm niməfak, ³⁰ məto-inu kitat nəwtain nɪpətin. ³¹ Naoa Rəha Uhgɪn tatən məmə, “O nat əh, suah kit otiet rəkis e rəhan tata ne mama, kən mol kitiaħ ilau rəhan pətan, kən ilau okuea tahmen e nɪpətin kitiaħ əm.” ³² Nəghatən əh in nəghatən wɪr kit itəm təfigəm, kən nɪpətin tatəhluaig. Məto iatən məmə in nimaa nəghatən kit məmə Kristo ne niməfak, ilau kitiaħ. ³³ Məto nəghatən əh tatuwa mɪn otəmat. Kən itəmat nəman kitiaħ kitiaħ onəkotolkeike rəhatəmat nɪpitan mɪn tahmen e nakotolkeike atip mɪn itəmat. Kən nɪpitan, nəkotəkəike mōtisai-in rəhatəmat nəman.

6

Nolən rəha nɪsualkələh ne tata ne mama

¹ Itəmat nɪsualkələh. Otol nəwia tata ne mama rəhatəmat məto-inu rəha ləməmə u itəmat, kən nolən əh in tətəuatiṗ məmə itəmat nəkotol. ² Nəghatən kit e Naoa Rəha Uhgɪn tatən məmə, “Otos-ɪpən nɪsiaiən kəm rəhatəmat tata ne mama.” Inu tatətul aupən e lou mɪn itəm nəniəkisən kit tətətig lan, kən nəniəkisən əh tatən

nəhlan məmə, ³ okəmə nəkotol nəhlan, “natimnat min e nəmegəhən rəhatəmat okotaiu wir, kən natigən rəhatəmat e nətueintən u otəfəməh.”

⁴ Tata min. Əsotolən nolən əskasik e nenətitəmat min məmə otol nikilat təpou mahmə, məto ehm wir ilat, məg-ətuatip-in nolən min rəhalat, kən məgətun ilat e suatip rəha ləramərə.

Nolən rəha slef min ne rəhalat etəm-iasol min

⁵ Slef min. Otol nəwia netəm-iasol min rəhatəmat e nətueintən u, otol e nisialian, ne nəginən, kən otol e nikitəmat pahrien tahmen əm məmə rəhatəmat etəm-iasol in Kristo. ⁶ Kən otol nəwialat, məto sənəmə nian əm itəm ilat koatehm itəmat lan məmə nikilat otətagien otəmat. Məto otol nəwialat tahmen məmə itəmat slef min rəha Kristo, kən moatol nolən min itəm Uhgın tolkeike e nikitəmat pahrien. ⁷ Otol rəhatəmat wək e nikitəmat rafin tahmen-pən əm mə noatol wək rəha ləramərə, sənəmə noatol wək rəha etəmin əm, ⁸ məto-inu nəkotitun məmə ləramərə otosipinə nətouən kəm netəmin rafin e nat wir min itəm kəmotol, nat əpnapin okəmə in slef kit o in etəm əpnapin əm kit.

⁹ Kən itəmat netəm-iasol min. Otehm mihin min əm rəhatəmat slef min e suatip kitiah əm. Əsotəghat əskasikən kəm ilat məmə ilat okotol nəwiam, məto-inu nəkotitun məmə Etəm-iasol rəhalat ne rəhatəmat in kitiah əm əpəh e nego e neai, kən in tatol tahmen-ahmen əm kəm netəmin rafin.

Nuwınən e natimnat rəha Uhgın o nəluaginən

6:3: Dut 5:16 **6:4:** Sam 78:4; Prov 22:6; Kol 3:21 **6:5:** Kol 3:22-23; Taet 2:9-10; 1 Pita 2:18 **6:8:** 2 Kor 5:10; Kol 3:24-25
6:9: Rom 2:11; Kol 4:1

¹⁰ Namnun nəghatən rəhak tol min-nulan. Otətul əskasik e İərəməyə ne rəhan nəsanənən asol. ¹¹ Otuwin e natimnat rafin rəha Uhgın o nəluaginən məmə nəkotitun nosən nətulən rəhatəmat nian Setan tatol nalpəkauən e neiueiuən o nohən itəmat. ¹² İatən nəhlan məto-inu kitat kəsotəluaginən kitat netənim rəha nətueintən, məto koatəluagin kitat nat pisin itəm kəsotəplanən, inəh İərəməyə min, ne nepətən min, ne nat itəm kotəsanən e nəratən rəha napinəpən roiu e nətueintən, ne İərmis min e magoagəp. ¹³ Tol nəhlan, otuwin e natimnat rafin rəha Uhgın o nəluaginən məmə nian nəratən itəm Setan tatol otuwa, nəkotitun nosən nətulən rəhatəmat, kən nian nəmol əpen-əpenə rafin o nəluaginən, nəkotitun nosən nətulən rəhatəmat.

¹⁴ !Kən, otol əpen-əpenə! Nian nakotətul əskasik o nəluaginən, rəhatəmat natimnat rəha nəluaginən tol min-nulan:

Otaskəlim əskasik nəghatən pahrien, inu tahmen e kətəut itəm nəmotəlis nəlugitəmat lan.

Otol nolən rəhatəmat otəuatip e niganəmti Uhgın e nahatətəən, inu tahmen e iaen itəm tatətlosig-in manikiləhatəm.

¹⁵ Otol rəhatəmat nətəligən təskasik e namnusən təwir rəha nəməlinuən, inu tahmen e put əskasik itəm tətəsitə etəmat o nətulən.

¹⁶ Kən nat kit min e in min əh, otahatətə əskasik e Uhgın, inu tahmen e sil u in timba asol kit itəm titun nahtosig-inən məwiəmis nigəm e nəgənin nifagə rəha Setan itəm tatuəp.

¹⁷ Otən nīpahrienən e nosmegəhən rəha Uhgīn, inu tahmen māmə natuwīn e hat əskasik kəmol e iaen itəm tatəfətain rəhn-kapətəm.

Otitun wīr Naoa Rəha Uhgīn, inu tahmen māmə nakos e naip rəha nəluaginən itəm Narmin Rəha Uhgīn tatos-īpinə kəm itəmat.

¹⁸ Kən otegəhan-in māmə Narmin Rəha Uhgīn otit itəmat e rəhatəmat nəghatən kəm Uhgīn e nian rafin, kən otəghat kəm Uhgīn e nəfakən e nolən pisin pisin min ne nətapəhən min. Tol nəhlan, otegəs wīr, kən motəfak nian rafin o iəfak min rafin.

¹⁹ Kən otəfak min ron io māmə nian rafin itəm iatəghat, kən Uhgīn otos-īpa nəghatən kəm io, māmə esəginən o nən-iarəpən nat anion rəha namnusən təwīr itəm Uhgīn təmol əp kəm kitat. ²⁰ Kən roiu, io ien əhrui rəha Iesu Kristo, məto ekətatig əm e kalapus kəməlis io e sen u iaen, məto-inu iatən-iarəp namnusən təwīr əh. Ekəike mən-iarəp namnusən təwīr əh məsəginən, kən otəfak ron io māmə ekol min-nulan.

Namnun nəghatən rəha Pol

²¹⁻²² Io iakolkeike māmə itəmat nakotəto namnusən rəhak, kən tol nəhlan, ekahl-īpinə Tikikas timnə. In piətat keike kit itəm tətaiu əskasik e wək rəha Iəramərə ikīn-u. In otən-iarəp namnusən rəhatimat kəm itəmat māmə io etəhratig nulan, kən namnusən əh otiləs-īpər nətəligən rəhatəmat.

²³ Pəs Uhgīn Tata ne Iəramərə Iesu Kristo okios-īpinə nəməlinuən, ne nolkeikeən, ne nahatətəən.

24 Pəs Uhgin otawte-in nəwırən rəhan kəm
netəmim rafin itəm kotolkeike rəhatat İərəmərə
İesu Kristo e nolkeikeən itəm namnun tİKə.

North Tanna New Testament
The New Testament in the North Tanna Language of
Vanuatu
Le Nouveau Testament dans la langue du Nord Tanna
de Vanuatu

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: North Tanna

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

46e9a2b5-26b8-5301-a079-623f3a20ef8b